

UZZIŅAI

Eiropas Komisijas prezentētie priekšlikumi paredz kopumā Eiropas Savienības ekonomikā ieludināt 1,85 triljonus eiro, ko veidot ES 2021.-2027.gada daudzgadu budžets 1,1 triljona eiro apmērā un jauns ekonomikas atveseļošanas instruments "Next Generation EU" 750 miljardu eiro vērtībā, ko plānots aizņemt finansu tirgos. 500 miljardi eiro no šīs summas tiktu piešķirti grantu veidā un 250 miljardi eiro - kā aizdevumi.

Eiropas Komisija (EK) maija beigās nāca klajā ar jaunu Eiropas Savienības (ES) daudzgadu budžeta priekšlikumu, kuru papildinās ekonomikas atveseļošanās instruments "Next Generation EU".

JĀNIS GABRĀNS

Ir skaidrs, ka diskusijās par jauno budžetu liela ietekme būs "Covi-19" faktoram. Eiropas Parlamenta (EP) deputāts Ivars Ijabs norādījis, ka tas noteikti būs viens no atslēgas jautājumiem. Viņš prognozēja, ka sarunas par daudzgadu budžetu būs sarežģītas, bet svarīgs pārvērtēšanas punkts tajās varētu būt Vācijas prezidentūra Eiropas Savienības Padomē (ESP): "Vācijas prezidentūras laiks noteikti tiks izmantots, lai diskusiju par ES daudzgadu budžetu strauji virzītu uz priekšu. Pastāv cerības, ka dalībvalstu līderi panāks vienošanos par budžetu. Krīzi iespējams pārvarēt tikai visām dalībvalstīm kopā, tā-

pēc mums jāvienojas par risinājumiem un jāaicina katra ES dalībvalsts rīkoties solidāri," teica I. Ijabs.

Arī EP deputāts Roberts Zīle ir pārliecināts, ka vienošanos izdosies panākt ja ne gluži jūnijā, tad saprātīgā laikā šogad: "Ja premjeri nespē vienošanos vai Eiropas Parlaments neatbalstītu premjeru vienošanos par daudzgadu budžetu, tad sabiedrība šo politisko eliti visās dalībvalstīs vienkārši noslaucītu. Jo cilvēkiem ienākumi kritušies, darba vietas zaudētas, un, ja šādā situācijā Eiropa nespēj vienošanos un nesāk ekonomisko atdzimšanu, uzlabot veselības sistēmas dalībvalstīs un tamlīdzīgas lietas, tad pilsoņi šādu politisko eliti vienkārši negribēs redzēt."

Uz jautājumu, kas kavē panākt vienošanos par daudzgadu budžetu, deputāta atbilde bija lakoniska un izsmeltoša: "Intereses."

Deputāts Nils Ušakovs, komentējot, ar kādām izmaiņām krīzes dēļ jārekinās topošajā daudzgadu budžetā, saka: "Eiropas Savienības dalībvalstu līderu un Eiropas nāciju spēja pieņemt lēmumu par daudzgadu budžetu parādīs, kā ES projekts attīstīsies tālāk, ka vienota Eiropa paliks un arī mēs paliksim daļa no šīs vienotās Eiropas. Tas ir daudz svarīgāk nekā finansiālie ieguvumi no tā, ka šis daudzgadu budžets tiks pieņemts. Pateicoties tam, Lat-

Gaidāmas smagas diskusijas

vijai būs iespēja pārvarēt šo krīzi ar mazākām sāpēm nekā pirms desmit gadiem.

Ja runājam par daudzgadu budžetu un Eiropas Savienības, ne tikai Latvijas, interesēm, šim budžetam jābūt lielākam. Dalībvalstīm būs jāmaksā vairāk, tai skaitā arī Latvijai, bet ļoti labi saprotam, ka arī pirmskrīzes apstākļos par katru iemaksāto eiro Eiropas budžetā saņēmām pretī četrus eiro. Tāpēc Eiropas Savienībai nepieciešams, lai budžets būtu lielāks, gan pateicoties dalībvalstu iemaksām, gan arī ES spējai radīt jaunus ieņēmumus. Piemēram, izmantojot tādas instrumentus kā digitālais nodoklis.

Svarīgs aspekts ES finansēs ir ne tikai daudzgadu budžets, tāpēc ka pat ar visiem pieejamiem līdzekļiem nepietiks, lai pārvarētu šo krīzi. Būs nepieciešams Eiropas atjaunošanas fonds, kas būs papildu Eiropas daudzgadu budžetam. Šī fonda izveidošana nav tikai naudas jautājums. Tas ir jautājums, vai Eiropa spējīga pieņemt lēmumus, kas skar visu kontinentu, katru eiropieti."

Deputāte Inese Vaidere uzsvēra, ka "Covid-19" smagā krīze prasa izlēmīgu rīcību, tādēļ viņa pozitīvi vērtē priekšlikumu tuvākajos gados divkārtot Eiropas fondus, lai ekonomika iespējami ātri atgūtos: "Tiek lēsts, ka kopumā Latvija līdz 2027.gadam varētu saņemt pat vairāk nekā astoņus miljardus eiro, salīdzinot ar 4,4 miljardiem pašreizējā budžeta

periodā. Jaunajos investīciju priekšlikumos ir vairākas labas ziņas Latvijai. Tiek piedāvāta jauna Eiropas veselības programma "EU4Health" gandrīz desmit miljardu eiro apmērā, kas veicinās noturību pret krīzes situācijām veselības aprūpē un sekmēs pārrobežu sadarbību medicīnā, kā arī labāku aprūpes pieejamību pacientiem. Mums tas varētu būt nozīmīgs ieguvums, jo Latvijas veselības nozare noteikti jāstiprina gan ar papildu finansējumu, gan ciešāku starptautisku sadarbību ārstēšanā."

No jaunā ES daudzgadu budžeta priekšlikuma, viņasprāt, iegūs arī Latvijas zemnieki, jo paredzēti papildu 15 miljardi eiro lauku attīstībai un pāreja uz videi

draudzīgākām saimniekošanas metodēm, kā arī tiešmaksājumu fondu plānots palielināt par četriem miljardiem eiro.

Savukārt uzņēmējus atbalstīs ne tikai jau zināmās budžeta programmas, bet arī jauns Maksātspējas atbalsta instruments, kas varētu sākt darbu jau šogad. No ES līdzekļiem tam paredzēts 31 miljards eiro, ar kuriem piesaistīs privātas investīcijas līdz pat 300 miljardu eiro apmērā, lai steidzami atbalstītu dzīvotspējīgus Eiropas uzņēmumus visvairāk skartajās nozarēs un reģionos.

Jautāta, kā vērienīgos tēriņus plānots finansēt, deputāte skaidroja, ka EK aizņemsies finansu tirgos, lai dalībvalstīm izsniegtu grantus un izdevīgus aizdevumus. Pēc viņas domām, vajadzētu ieviest vairākus jaunus ES ieņēmumu avotus: "Absolūti atbalstu digitālo pakalpojumu nodokli tādām interneta kompānijām kā "Google" un "Facebook", kuru peļņa krīzes laikā pat pieaugusi. Piedāvāts arī jauns nodoklis lielajiem uzņēmumiem, kuru apgrozījums visā pasaulē pārsniedz 750 miljonus eiro - tas Latvijai būtu izdevīgi. Protams, vienošanās par jaunajiem nodokļiem ES līmenī prasīs vēl daudz diskusiju, bet tas ir pareizais ceļš." □

Raksts tapis sadarbībā ar Eiropas Parlamenta biroju Latvijā

Inese Vaidere:

- Tiek piedāvāta jauna Eiropas veselības programma "EU4Health" gandrīz desmit miljardu eiro apmērā, kas veicinās noturību pret krīzes situācijām veselības aprūpē un sekmēs pārrobežu sadarbību medicīnā, kā arī labāku aprūpes pieejamību pacientiem.

Cēsu Rotari klubam – divdesmit

ARITA LEJIŅA

Piezemēti, atbilstoši pašreizējām prasībām un iespējām Cēsu Rotari kluba biedri sapulcējās uz divdesmitās gadskārtas svinībām.

Rezumējot aizvadīto laiku, šī gada kluba prezidents Varis Ādamsons uzsvēra: "Apvienojoties mērķim - pašreizējai kalpošanai - 1998. gada sākumā sanāca iniciatīvas grupa ar nodomu izveidot Cēsu Rotari klubu, uzskatot, ka Rotari mērķi var īstenot, pirmkārt, uzturot draudzību kā iespēju pakalpot citiem. Otrkārt, atzīstot augstus ētiskos principus darbā, kā arī atbalstot rotariešu darbību sabiedrības labā. Treškārt, veicinot visu rotariešu privāto, profesionālo un sabiedrisko darbību. Ceturkārt, kopjot tautu saprašanās un miera labo gribu visu profesiju pārstāvju pasaules kopībā, kas vienoti kalpošanas ideālā. Esam nogājuši

20 gadu garu ceļu un īstenojuši daudzus projektus Cēsu sabiedrības labā."

V. Ādamsons pieminēja arī to, ka kluba dibināšanas diena - 17.jūnijs - sakrīt ar Latvijas vēsturē vismelnāko dienu. Šogad apert astoņdesmit gadi, kopš Latvija pilnībā zaudēja neatkarību ne tikai divu toreizējo lielāko agresoru vienošanās ceļā, bet arī nodibinoties autoritārajam režīmam un zūdot pilsoniskās sabiedrības ietekmei. Vēlākās diskusijās tiek uzsvērtā doma par pilsoniskās sabiedrības nozīmi, tostarp arī dažādo biedrību nozīmi demokrātiskā valstī.

Pēc uzrunas notika kluba prezidenta amata ķēdes pasniegšana nākamā gada prezidentam, šo pienākumu pildīs Māra Majore-Linē. Atstājot kluba vadību, Varis Ādamsons paziņoja personīgo lēmumu sveikt Cēsu Rotari kluba dibināšanas dienā Cēsu novadā jaundzimušos un deklarētos bērnus ar simbolisku, bet nodevīgu pūriņu. Šāda dāvana varētu kļūt par kluba tradīciju.

M. Majore - Linē, sveicot sanākušos, runāja par Rotari kustības lielo nozīmi un ieguldījumu ne tikai vietējās kopienās, bet arī pasaules mērogā, piemēram, po-

■ JUBILEJAS SVINĒTĀJI.

Foto: NO ALBUMA

liemielīta izskaušanā, miera veicināšanā, nabadzības mazināšanā un izglītības atbalstīšanā: "Ir liels gods un arī izaicinājums būt daļai no tik ilggadējas un spēcīgas kustības. Rotari kopienā cilvēki ir apvienojušies un rīkojas, lai panāktu ilgstošas pārmaiņas visā pasaulē, apkārtējā sabiedrībā un sevī. Ir svarīgi apzināties, ka katrs varam dot savu ieguldījumu - veikt labu darbu un kalpot sabiedrībai, varam rosināt pozitīvas idejas, atbalstīt cits citu. Ir ļoti gan lieli projekti, gan arī mazi, bet sirsniņīgi darbi, kaut vai senioru iepriecināšana ar zemenēm, talantīgu jauniešu atbalstīšana, rokas pasniegšana kādam grūtā brīdī."

Ar apsveikuma vārdiem un laba vēlējumiem kluba biedrus sveica Cēsu novada domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs un Cēsu Izstāžu nama vadītāja Nata Livonska. Svinības notika Izstāžu namā, kur pirms divdesmit gadiem tika atzīmēta kluba starptautiskās atzīšanas ceremonija. Cēsu Rotari klubā ienāk jauni biedri, nesen pievienojās trīs cilvēki, pavisam tajā darbojas 15 domubiedri. □